

Skötselplan för naturreservatet Nävelsjön i Vetlanda kommun

Syfte med områdesskyddet

Syftet med reservatet är att:

- bevara biologisk mångfald knuten till en starrmad
- bevara och utveckla områdets betydelse som rastlokal för våtmarksfåglar

Beskrivning av området

Administrativa data

Objektnamn	Nävelsjön
Skyddsform	naturreservat
Beslut om Natura 2000	nej
IUCN-kategori	IV – Habitat/ Artskyddsområde
Miljömål	Ett rikt odlingslandskap, Ett rikt växt- och djurliv
Län	Jönköpings län
Kommun	Vetlanda
Församling	Nävelsjö
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar (13)
Karta	fastighetskarta: 6E 3j terrängkarta: 6E SO
Lägesbeskrivning	strax nordöst om Nävelsjö kyrka
Fastigheter	Rågsjö 4:1
Markägarkategorier	staten (Naturvårdsverket)
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län
Areal	24,9 ha

Markslag

Våtmark/jordbruksmark	24,9 ha
-----------------------	---------

Naturtyper

Natura 2000-habitat

Starrmad	24,9 ha	Ej habitat
----------	---------	------------

Topografi, geologi och hydrologi m.m.

Nävelsjön ligger i Emåns avrinningsområde och reservatets västra gräns sammanfaller med Emån som är kanaliserad genom sjön. Större delen av året är Nävelsjön en våtmark, endast under vinter och vår finns en vattenspegel.

Nävelsjön ligger ca 200 meter över havet. Jordarten utgörs till större delen av myr som i östra kanten övergår till morän. Berggrunden utgörs av yngre ögonförande granit.

Historik och markanvändning

Nävelsjön sänktes omkring 1850 för att skapa nya jordbruksmarker. Den före detta sjöbotten användes som betes- och slåttermark och har aldrig varit uppodlad som åkermark. Efterhand har markerna övergivits och sjön håller på att växa igen. Två fastigheter i sjöns östra del, varav den ena ingår i reservatet, har hävdats genom slåtter och extensivt bete de senaste åren. I övrigt pågår ingen hävd av den forna sjöbotten.

Det finns inga registrerade fornlämningar inom reservatet.

Växt- och djurliv

Nävelsjön är att betrakta som en kärrartad våtmark. Större delen är öppna starrmader där hundstarr och flaskstarr dominerar med inslag av kråklöver, topplösa, vattenklöver, svärdsilja och trådtåg. Längs Emån växer det kalmus och knappsäv. Åbanken är relativt välbetad och vegetationen utgörs av mannagräs. Mot fastmarken växer det enstaka buskar av pors och bindvide.

Nävelsjön är en viktig rastlokal för ett flertal fågelarter. Under våren när området översvämmas rastar ett antal arter i sjön, bland annat sångsvan, kricka, gräsand, snatterand de rödlistade simänderna årtå, skedand, brunand och stjärtand samt flera arter vadare. Det finns t.ex. observationer av spelande dvärgbeckasin i området 6 av de senaste 10 åren. Sjön torkar upp under sommaren och häckfågelfaunan är sparsam. I anslutning till Nävelsjön häckar dock gräshoppsångare, gulärta, rosenfink och lärkfalk.

Kända förekomster av rödlistade arter och arter i EU:s fågeldirektiv finns samlade i bilaga 2a.

Friluftsliv

Nävelsjön har ett värde främst för fågelintresserade personer. Det finns ett fågeltorn i sydöstra delen av reservatet och en parkeringsplats strax utanför reservatet. Mellan parkeringen och fågeltornet ligger en trädklädd hagmark.

Dokumentation

Adolfsson, M. & Cronvall, E. 2001. *Växtinventering – Rågsjö och Nävelsjön, Vetlanda kommun*. Intern rapport.

Artportalen, Svalan.

Fornlämningsregistret. Riksantikvarieämbetet.

Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1995. Natur i Jönköpings län.

Länsstyrelsen i Jönköpings län. Registerblad NRO06063.

Mål och föreskrifter för skötsel av reservatet

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

För skötselområdesindelning, se skötselplankarta bilaga 2a.

Skötselområde 1 – Betesmark

24,9 ha

Naturtyp: Starrmad

24,9 ha

Hela reservatet består av ett skötselområde som ingår i en större betesmark. Den huvudsakliga hävden av området utgörs dock av slätter på sensommar/höst.

Bevarandemål ¹

- Arealen starrmad ska vara 24,9 hektar.
- Växtligheten i området ska i huvudsak utgöras av starrarter och vara fritt ifrån igenväxning av träd och buskar.
- Området ska utgöra en lämplig vårrastlokal för svanar och simänder. Årligen ska någon utav arterna åрта, stjärtand, snatterand, brunand eller bläsand observeras.
- Området ska utgöra en lämplig rast- och/eller häckningslokal för dvärgbeckasin. Årligen bör minst 1 spelande dvärgbeckasin finnas i området.

Skötselåtgärder

- Området hävdas årligen genom slätter och/eller bete. Fågellivet gynnas av bete då djurs bete och tramp skapar tuvor och hålor som ökar lämpliga häckningsplatser för framför allt vadare. Även rastande svanar, gäss och änder gynnas av en våtmarksmosaik.
- Röjning av buskar och sly görs vid behov.

¹ Bevarandemål anges för att mäta och följa upp den biologiska kvaliteten. Ett problem är att det i många fall saknas bra kunskapsunderlag för vad som är god biologisk kvalitet. Ny kunskap kan medföra att de uppsatta målnivåerna ändras. Avvikelse från uppsatta bevarandemål behöver inte resultera i omedelbara skötselåtgärder.

Friluftsliv och gränser

Bevarandemål

- Naturreservatets gräns ska, på fastmarken, vara markerad enligt Naturvårdsverkets anvisningar. I övrigt ska gränsen markeras i hörnen.
- Det ska finnas en parkeringsplats med plats för 2-3 bilar i nära anslutning till reservatet, se karta bilaga 2a.
- Det ska finnas ett fågeltorn på fastmarken i reservatets sydöstra del, se karta bilaga 2a.
- Det ska finnas minst en informationstavla vid parkeringen och/eller fågeltornet. Informationstavlan ska innehålla en karta över området och en beskrivning av naturvärdena.

Skötselåtgärder

- Reservatets gräns ska markeras i fält.
- Ta fram och sätta upp informationstavla/or.
- Underhåll av parkering och fågeltorn.
- En markerad stig mellan parkeringen och fågeltornet får iordningställas vid behov. Samråd ska ske med markägaren innan.

Dokumentation och uppföljning

Uppföljning av skötselåtgärder

Alla skötselåtgärder som utförs inom reservatet ska dokumenteras, skriftligt och med foto. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden.

Uppföljning av bevarandemål

En fördjupad uppföljning av reservatets värden (natur- och friluftslivs-värden) och de uppsatta bevarandemålen ska ske. Uppföljningen ska ske enligt metoder och tidplaner för gällande uppföljningsprogram, vilket för närvarande innebär att uppföljning ska ske inom ramen för de nationella Basinventerings- och Uppföljningsprojekten.

Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras när tillsynen eller uppföljningen indikerar att behov finns.

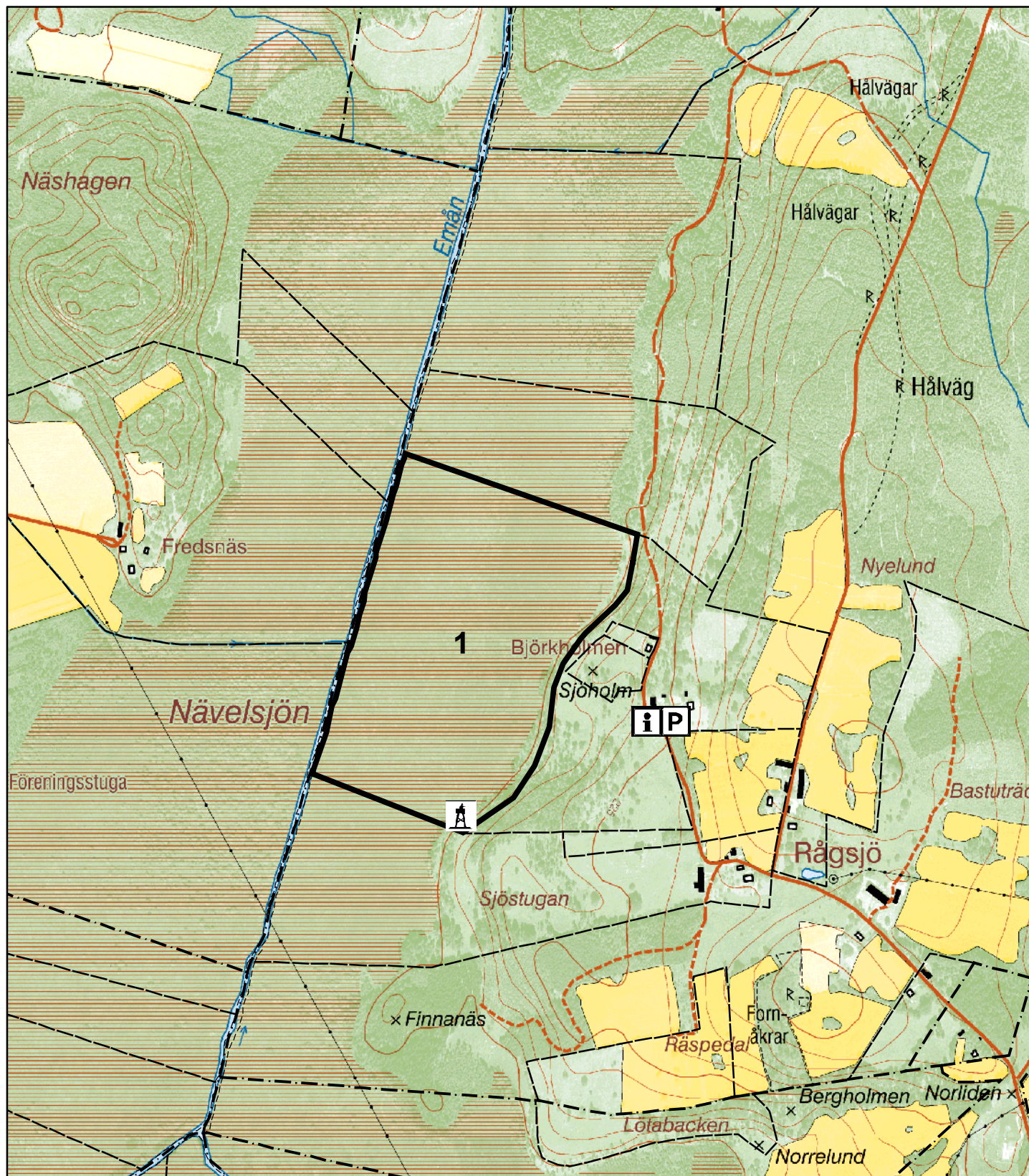
Bilagor

- 2a Skötselplankarta
- 2b Artlista

Naturreservatet Nävelsjön

Bilaga 2a

Skötselplan
Tillhör Länsstyrelsens beslut
2008-09-15, dnr 511-3128-02

 Reservatsgräns Nävelsjön

 Skötselområde

 Fågeltorn

 Informationsskylt

 Parkering

© Lantmäteriet 2007. Ur GSD-Fastighetskartan
ärende 106-2004/188F.

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.

1:10 000

Sida 1/1

Förekomst, främst rastande fåglar, av rödlistade arter och arter i EU:s fågeldirektiv – inom naturreservatet Nävelsjön

<i>Art</i>	<i>Kategori</i>	<i>Invent.år</i>	<i>Ref.</i>
Fåglar			
Storlom (<i>Gavia arctica</i>)	EU	2007	ArtPo
Stjärtand (<i>Anas acuta</i>)	NT	2007	ArtPo
Skedand (<i>Anas chapeata</i>)	NT	2007	ArtPo
Årta (<i>Anas querquedula</i>)	VU	2006	ArtPo
Brunand (<i>Aythya ferina</i>)	NT	2006	ArtPo
Salskrake (<i>Mergus albellus</i>)	EU	2007	ArtPo
Blå kärrhök (<i>Circus cyaneus</i>)	VU, EU	2007	ArtPo
Storspov (<i>Numenius arquata</i>)	NT	2006	ArtPo
Grönben (<i>Tringa glareola</i>)	EU	2005	ArtPo
Trana (<i>Grus grus</i>)	EU	2007	ArtPo
Kungsfiskare (<i>Alcedo atthis</i>)	VU, EU	2006	ArtPo

Tabell över kända förekomster av rödlistade arter och Natura 2000-arter

Kategori anges för;

rödlistade arter (Artdatabanken 2005 *Rödlistade arter i Sverige 2005*): (RE) försvunnen, (CR) akut hotad, (EN) starkt hotad, (VU) sårbar, (NT) missgynnad, (DD) kunskapsbrist, (LC) rödlistad 2000 men 2005 bedömd livskraftig

arter i fågeldirektivet anges (EU)

Referens: ArtPo - Artportalen, Svalan